

**ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
"АСОЦІАЦІЯ ФАРМАЦЕВТІВ УКРАЇНИ"**

Ідентифікаційний код юридичної особи: 43359310

Місцезнаходження: Україна, 01015, місто Київ, вулиця Академіка Богомольця, будинок
7/14, приміщення 182, к. 83

Вих. 158/2026 від 29.04.2026 року

**Міністру оборони України
ФЕДОРОВУ М.А.**

03168, м. Київ, проспект Повітряних сил України, 6

admou@post.mil.gov.ua

Шановний Михайле Альбертовичу!

Громадська організація «Асоціація фармацевтів України» (далі – АФУ), представлена у Раді громадського контролю при Національній службі здоров'я України та у Громадській раді при Державній службі України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, звертається до Вас у зв'язку з невирішеною проблемою працевлаштування жінок з фармацевтичною освітою, яка безпосередньо пов'язана з регулюванням у сфері Міністерства оборони України.

Лист Харківської обласної військової адміністрації від 09.03.2026 № 01-43/2109 був переданий на розгляд уповноважених органів з дорученням поінформувати Кабінет Міністрів України про результати розгляду. Проте за наслідками такого розгляду не було напрацьовано та реалізовано рішення, яке б усунуло нормативні перешкоди для працевлаштування жінок з фармацевтичною освітою. Саме тому Харківська обласна військова адміністрація листом від 08.04.2026 № 06.03-13/2051 повторно звернулася з цього питання та окремо наголосила, що відповідна проблема кадрового забезпечення фармацевтичної галузі, зумовлена чинним регулюванням військового обліку, залишається невирішеною.

Відповідно до частини одинадцятої статті 1 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» жінки, які здобули фармацевтичну спеціальність і є придатними до проходження військової служби за станом здоров'я та віком, підлягають взяттю на військовий облік військовозобов'язаних. Частина друга статті 24 Кодексу законів про працю України зобов'язує роботодавця вимагати від працівника військово-обліковий документ при укладенні трудового договору. Відсутність такого документа фактично блокує законне працевлаштування.

За таких умов відсутність належно оформленого військово-облікового документа фактично блокує можливість законного працевлаштування жінки з фармацевтичною освітою, а для роботодавця створює ризик порушення вимог трудового законодавства.

Раніше Порядок № 1487, містив тимчасовий механізм, який дозволяв жінкам, що здобули фармацевтичну освіту та не перебували на військовому обліку, працевлаштовуватися як невійськовозобов'язані до кінця 2026 року. Однак постановою Кабінету Міністрів України від 16.05.2024 № 563 цей підхід було скасовано, що фактично усунуло правовий механізм, який дозволяв роботодавцям укомплектовувати штат без порушення вимог трудового та військово-облікового законодавства.

Разом із тим проблема полягає не лише у скасуванні такого тимчасового механізму. Чинне правове регулювання не врегульовує належним чином ситуацію щодо жінок, які здобули фармацевтичну освіту, але не є придатними до проходження військової служби.

Закон пов'язує обов'язок взяття на військовий облік саме з придатністю до проходження військової служби за станом здоров'я та віком. Однак із змісту Закону та Порядку № 1487 не вбачається окремо визначеного механізму для випадків, коли жінка з фармацевтичною освітою не є придатною до військової служби, не підлягає взяттю на військовий облік або має бути виключена з нього.

Тобто законодавство визначає, хто підлягає військовому обліку, але не визначає чіткого алгоритму дій у тих випадках, коли жінка з фармацевтичною освітою такому обліку не підлягає.

Зазначена прогалина є особливо очевидною у порівнянні з механізмом військового обліку чоловіків. Відповідно до пункту 14-1 Порядку № 1487 щороку з 1 січня до 31 липня громадяни України чоловічої статі, яким у рік взяття на військовий облік виповнюється 17 років, вперше беруться на військовий облік призовників із внесенням відповідних відомостей до Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів.

Тобто щодо чоловіків законодавство передбачає ранній, завчасний і формалізований етап первинного військового обліку ще до моменту виходу на ринок праці. Натомість щодо жінок з фармацевтичною освітою питання військово-облікового статусу виникає вже після здобуття освіти, тобто фактично у період працевлаштування. Для тих жінок, які є придатними до військової служби, законодавство загалом окреслює порядок постановки на військовий облік. Однак для жінок з фармацевтичною освітою, які не є придатними до військової служби, аналогічного механізму немає. Саме тому у таких випадках відсутня правова визначеність щодо того, чи підлягає така особа військовому обліку, чи перебуває на ньому, чи має бути виключена з нього.

Саме в цій частині і виникає практична проблема для працевлаштування. Роботодавець зобов'язаний вимагати військово-обліковий документ, однак у разі, коли жінка з фармацевтичною освітою не є придатною до військової служби, чинне законодавство не дає чіткого нормативного орієнтира, яким чином встановити її актуальний статус: чи підлягає вона військовому обліку, чи не підлягає, чи перебуває на ньому, чи має бути з нього виключена. Відповідно, відсутній чіткий і доступний механізм перевірки, знята така жінка з військового обліку чи ні. У результаті роботодавець не має правової визначеності для прийняття законного кадрового рішення, а жінка з фармацевтичною освітою фактично стикається з перешкодою в реалізації права на працю за спеціальністю.

Окремою та самостійною проблемою є відсутність затверджених форм документів для підтвердження статусу жінок з фармацевтичною освітою, які не підлягають взяттю на військовий облік. Чинне законодавство не передбачає єдиної затвердженої форми документа, яким жінка або роботодавець могли б підтвердити факт непадлягання особи військовому обліку. Зокрема, повідомлення роботодавця до ТЦК про жінку з фармацевтичною освітою, яка не перебуває на військовому обліку (що є обов'язком за пунктом 51 Порядку № 1487), подається у довільній формі – жодної затвердженої форми такого повідомлення законодавство досі не встановлює. Так само не затверджено форму документа, яким ТЦК підтверджував би факт непридатності жінки до військової служби або її зняття з обліку. При цьому наказом Міністерства оборони України від 14.10.2024 № 686 змінено формулювання висновків військово-лікарської комісії щодо непридатності: якщо раніше ВЛК зазначала “непридатний до військової служби з виключенням з військового обліку”, то нині – лише “непридатний до військової служби”, а рішення про виключення з обліку ТЦК приймає окремо. Це означає, що жінка, визнана непридатною до служби, не отримує єдиного документа, який одночасно підтверджував би її виключення з реєстру та був би достатнім для пред'явлення роботодавцю. Роботодавець, своєю чергою, позбавлений чіткого нормативного орієнтира щодо того, яким саме документом та в якій формі підтверджується відповідний статус жінки-фармацевта, що унеможлиблює прийняття ним законного кадрового рішення.

Зазначена ситуація суперечить принципу правової визначеності як складовій верховенства права, оскільки чинне регулювання не дозволяє особі та роботодавцю передбачити правові наслідки та належний порядок виконання встановлених законом обов'язків.

З огляду на викладене,

ПРОСИМО:

1. Повторно порушити перед Кабінетом Міністрів України та іншими уповноваженими органами питання щодо необхідності нормативного врегулювання механізму працевлаштування жінок, які здобули фармацевтичну освіту, зокрема у випадках, коли такі жінки не є придатними до військової служби та не підлягають військовому обліку.

2. Підтримати необхідність внесення змін до Порядку організації та ведення військового обліку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2022 № 1487, у частині усунення прогалини щодо жінок з фармацевтичною освітою, які не підлягають взяттю на військовий облік або мають бути виключені з нього, а також визначення чіткого алгоритму дій для роботодавців і таких осіб у відповідних випадках.

3. Підтримати запровадження перехідного механізму, який би унеможлиблював блокування працевлаштування жінок з фармацевтичною освітою виключно через відсутність нормативно визначеного порядку підтвердження їх військово-облікового статусу, з урахуванням підходу, вже запропонованого Харківською обласною військовою адміністрацією у листі від 08.04.2026 № 06.03-13/2051.

4. Поінформувати Асоціацію фармацевтів України про результати розгляду цього звернення у встановленому законодавством порядку на електронну адресу: pharmukraine.ua@gmail.com та за поштовою адресою: 01015, м. Київ, вул. Академіка Богомольця, буд. 7/14, приміщ. 182, к. 83.

Додатки:

1. Копія листа Харківської обласної військової адміністрації від 09.03.2026 № 01-43/2109 – на 1 арк.

2. Копія доручення КМУ до листа Харківської обласної військової адміністрації від 09.03.2026 № 01-43/2109 – на 1 арк.

3. Копія листа Департаменту економіки і міжнародних відносин Харківської обласної державної (військової) адміністрації до Міністерства оборони України від 08.04.2026 № 06.03-13/2051 – на 2 арк.

З повагою,

Голова Організації,

Голова Правління Організації

Олена ОМЕЛЬЧУК

ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ

вул. Сумська, 64, м. Харків, 61002, тел/факс (057) 342-77-92
E-mail: obladm@kharkivoda.gov.ua, <https://kharkivoda.gov.ua>, код ЄДРПОУ 23912956

09.03.2026 № 01-43/2109

на № _____ від _____

Прем'єр-міністру України

Юлії СВИРИДЕНКО

Шановна пані Юліє!

Харківська обласна військова адміністрація висловлює стурбованість ситуацією, що склалася через кадровий дефіцит у фармацевтичному секторі Харківської області.

Фармацевтична галузь виконує критично важливу функцію забезпечення населення лікарськими засобами та медичними товарами, що набуває особливого значення в умовах воєнного стану. Разом з тим, підприємства фармацевтичної галузі регіону стикаються з гострим дефіцитом кваліфікованих кадрів, насамперед жінок-фармацевтів, які відповідно до чинного законодавства підлягають військовому обліку.

Ситуація обумовлена таким:

Наказом Міністерства оборони України від 07 лютого 2022 року № 35 «Про внесення змін до наказу Міністерства оборони України від 11 жовтня 2021 року № 313», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 21 березня 2022 року за № 348/37684, були, зокрема внесені зміни до Переліку спеціальностей та/або професій, споріднених з відповідними військово-обліковими спеціальностями, після одержання яких жінки беруться на військовий облік військовозобов'язаних, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 11 жовтня 2021 року № 313, а також доручено Головнокомандувачу Збройних Сил України забезпечити взяття жінок на військовий облік військовозобов'язаних згідно з Переліком спеціальностей та/або професій, споріднених з відповідними військово-обліковими спеціальностями, після одержання яких жінки беруться на військовий облік військовозобов'язаних, з 01 жовтня 2023 року.

Постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 року № 1487 (далі – постанова № 1487) затверджено Порядок організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів (далі – Порядок).

Відповідно до абзацу першого пункту 51 Порядку, в редакції станом на 05.01.2023 (дата набрання чинності постановою № 1487), жінки, які здобули освіту за медичною або фармацевтичною спеціальністю та не перебували на військовому обліку у відповідних районних (міських) територіальних центрах

000003

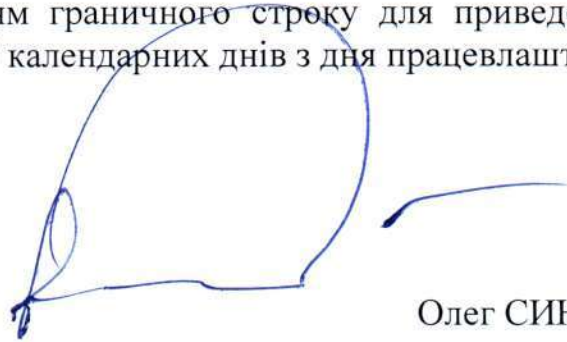
комплектування та соціальної підтримки (не отримували військово-обліковий документ) до затвердження цього Порядку, можуть працевлаштовуватися як невійськовозобов'язані до кінця 2026 року.

Втім пунктом 12 Змін, що вносяться до Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 16 травня 2024 року № 563 «Про внесення змін до Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів», абзац перший пункту 51 Порядку було виключено.

З огляду на викладене та з метою сталого забезпечення населення, зокрема Харківської області лікарськими засобами та медичними товарами, Харківська обласна військова адміністрація звертається з пропозицією внести відповідні зміни до Порядку, передбачивши можливість прийняття на роботу жінок з медичною або фармацевтичною освітою у разі їх неперебування на військовому обліку або за наявності військово-облікових документів, оформлених не в повному обсязі, із встановленням граничного строку для приведення таких документів у відповідність (до 45 календарних днів з дня працевлаштування).

З повагою

Начальник обласної
військової адміністрації

Олег СИНЕГУБОВ

**Перший віце-прем'єр-міністр України —
Міністр енергетики України**

вул. М. Грушевського, 12/2, Київ, 01008,
тел. (044) 256 76 14, телефакс (044) 254 0584

До листа
Харківської обласної
військової адміністрації
від 09.03.26 № 01-43/2109

**Міноборони (Федорову М. А.) — скликання
МОЗ (Ляшку В. К.)
МОН (Лісовому О. В.)
Харківська обласна військова
адміністрація (Синегубову О. В.)**

Прошу розглянути та про результати поінформувати Кабінет Міністрів.

МАР'ЄВИЧУ К. М.

ФЕДОРЧУКУ В. Я.

Садов'як І. Д., Пригунову П. Я., інд. 28, Северину Ю. В.

Денис ШМИГАЛЬ

ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ

ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОНОМІКИ І МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

майдан Свободи 5, Держпром, 3 під., 8 пов., м. Харків, 61022, тел.: (057) 705-10-17, факс: 705-10-29
e-mail: uek@kharkivoda.gov.ua, код ЄДРПОУ 38157940

№ _____

на № _____

від _____

Міністерство оборони України

За дорученням керівництва Харківської обласної військової адміністрації Департаментом економіки і міжнародних відносин Харківської обласної державної (військової) адміністрації розглянуто лист Першого віце-прем'єр міністра України – Міністра енергетики України Дениса ШМИГАЛЯ від 09.03.2026 № 8840/1/1-26 (вх. ХОВА від 09.03.2026 № ⁵⁴³⁴/2) щодо кадрового дефіциту у фармацевтичному секторі Харківської області.

За результатами розгляду повідомляємо наступне. Харківська обласна військова адміністрація повторно звертає увагу на актуальність проблеми кадрового дефіциту у фармацевтичній галузі регіону, яка на сьогодні залишається невирішеною.

Зазначена ситуація пов'язана із набранням чинності наказом Міністерства оборони України від 07.02.2022 № 35 (зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 21.03.2022 за № 348/37684), а також змінами до Порядку організації та ведення військового обліку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2022 № 1487.

Відповідно до абзацу першого пункту 51 Порядку (у редакції станом на 05.01.2023), жінки, які здобули освіту за медичною або фармацевтичною спеціальністю та не перебували на військовому обліку у відповідних територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки (у зв'язку з відсутністю військово-облікових документів), могли працевлаштовуватися як невійськовозобов'язані до кінця 2026 року.

Водночас постановою Кабінету Міністрів України від 16.05.2024 № 563 зазначений абзац пункту 51 Порядку виключено.

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат 5E984D526F82F38F04000000C19F1C012F899C06

Підписувач ДУДКА ІВАН МИКОЛАЙОВИЧ

Дійсний з 28.08.2025 15:51:31 по 28.08.2026 23:59:59

ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОНОМІКИ І МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

№ 06.03-13/2051 від 08.04.2026

Унаслідок цього підприємства фармацевтичної галузі втратили можливість оперативного укомплектування кадрами, що негативно впливає на забезпечення населення лікарськими товарами.

З огляду на викладене та з метою сталого забезпечення населення, зокрема Харківської області лікарськими засобами та медичними товарами, Харківська обласна військова адміністрація повторно звертається з пропозицією внести відповідні зміни до Порядку, передбачивши можливість прийняття на роботу жінок з медичною або фармацевтичною освітою у разі їх неперебування на військовому обліку або за наявності військово-облікових документів, оформлених не в повному обсязі, із встановленням граничного строку для приведення таких документів у відповідність (до 45 календарних днів з дня працевлаштування).

Директор Департаменту

Іван ДУДКА

Ірина Коновалова
Анастасія Севідова 099 648 90 95
Катерина Друзенко 066 904 05 23